

Εισήγηση της κ. Κλωντίνης Ξενίδου-Δέρβου, Υπεύθυνης της Βιβλιοθήκης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

“Γ’ ΚΠΣ: Εκσυγχρονισμός του Συστήματος Βιβλιοθηκών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης: Οικοδομώντας την Αυριανή Βιβλιοθήκη”

Μετά τα τόσα ωραία που μας είπε η κυρία Κικίλια, θα σας προσγειώσω στην ελληνική πραγματικότητα που δεν είναι τόσο άσχημη, μιας και τα τελευταία χρόνια οι βιβλιοθήκες έκαναν άλματα στην Ελλάδα. Την προηγούμενη εβδομάδα πέρασε από τη Θεσσαλονίκη πηγαίνοντας σε ένα από τα νησιά μας ένας φιλέλληνας Άγγλος που έρχεται χρόνια στην Ελλάδα αφού είναι πρόεδρος του τμήματος βιβλιοθηκονομίας σε ένα Πανεπιστήμιο στην Αγγλία και μου είπε ότι είναι έκπληκτος πώς μέσα σε λίγα χρόνια κατορθώσαμε απ’ την ανυπαρξία να φτιάξουμε βιβλιοθήκες.

Η κυρία Κατσιρίκου, πριν από τη διακοπή για το γεύμα, μίλησε για συνεργασίες. Εδώ βρίσκομαι σαν συντονίστρια της κάθετης δράσης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου, κάτω από τον επιστημονικό υπεύθυνο, τον καθηγητή κύριο Μανωλίκα. Πέρα από αυτό το ρόλο, εδώ και 4 χρόνια, με συναδέλφισσες όπως την κυρία Σινέλη από το Πανεπιστήμιο Πατρών, την κυρία Φράγκου από το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, την κυρία Δεδάκη από το Πανεπιστήμιο Κρήτης, είμαστε τα μέλη της μόνιμης ομάδας περιοδικών της οριζόντιας δράσης και πιστεύω ότι η οριζόντια δράση απέδειξε ότι μέσα από τη συνεργασία μπορούμε να πετύχουμε πάρα πολλά.

Ας γυρίσουμε όμως στο Αριστοτέλειο. Το σύστημα βιβλιοθηκών του ΑΠΘ, έχει μια κεντρική βιβλιοθήκη και 50 περιφερειακές βιβλιοθήκες, οι οποίες ανήκουν διοικητικά και εξυπηρετούν 43 τμήματα. Η χρηματοδότηση στο Β’ ΕΠΕΑΕΚ, -το Υπουργείο «τιμώρησε» το Αριστοτέλειο επειδή έχει 50 βιβλιοθήκες και καλά έκανε- που πήραμε ήταν πάρα πολύ μικρή συγκριτικά με το μέγεθός μας. Ακόμα και να ’χαμε τη διάθεση να μειώσουμε τις βιβλιοθήκες μας, δε μας βοηθά ο νόμος-πλαίσιο που μιλά για βιβλιοθήκες τμημάτων, οπότε σύμφωνα με το νόμο θα τις ελαττώσουμε και θα τις κάνουμε 43, αλλά κανένα πανεπιστήμιο δεν μπορεί να συντηρήσει 43 βιβλιοθήκες, άρα το υπουργείο πρέπει να αλλάξει κάποια πράγματα που ίσχυαν πριν 20 χρόνια που είχε βγει ο νόμος-πλαίσιο, που όμως πια δε στέκουν. Και πρέπει να φροντίσει για τον οργανισμό των Βιβλιοθηκών έτσι ώστε να μη χάσουμε όλα αυτά που κερδίζουμε με το ΕΠΕΑΕΚ.

Τι κοινό έχουν οι βιβλιοθήκες στο Αριστοτέλειο; Έχουν κοινό σύστημα αυτοματισμού, (Horizon), κεντρική καταλογογράφηση και κεντρική πληρωμή των τιμολογίων των βιβλίων και κεντρική διαχείριση των περιοδικών. Τουλάχιστον όλα αυτά είναι συγκεντρωμένα στην κεντρική βιβλιοθήκη. Όμως το υλικό είναι διάσπαρτο σε 50 τοποθεσίες μέσα στο Αριστοτέλειο. Αυτό είναι ένα πρόβλημα του ΑΠΘ. Ένα άλλο είναι ότι δεν έχουμε καλές υπηρεσίες πληροφόρησης γιατί καμιά μικρή βιβλιοθήκη δε μπορεί να υποστηρίξει όλες τις υπηρεσίες σωστά. Υπάρχει επίσης έλλειψη εκπαίδευσης των χρηστών και ενημέρωσής τους. Το προσωπικό είναι διοικητικά ανομοιογενές. Στις βιβλιοθήκες έχουμε: στην κεντρική διοικητικούς, στα τμήματα διοικητικούς, αορίστου χρόνου, με συμβάσεις έργου. Κάθε ομάδα κοιτά με «μισό μάτι» την άλλη και όλα αυτά δε βοηθούν να λειτουργήσουμε σωστά

Ποιοι είναι οι στόχοι μας τώρα, ώστε να αλλάξουμε αυτήν την κατάσταση; Η αναβάθμιση των υπηρεσιών των βιβλιοθηκών, η δημιουργία κοινών κανόνων λειτουργίας, κοινών επιπέδων υπηρεσιών, με τη συνεχή εκπαίδευση των χρηστών.

Και αυτοί οι στόχοι θα υλοποιηθούν με: κοινό κανονισμό λειτουργίας, δημιουργία θεματικών βιβλιοθηκών, ηλεκτρονική παροχή υπηρεσιών.

Τα μέσα μας για την επίτευξη αυτών των στόχων, είναι τα πακέτα εργασίας του προγράμματος Εκσυγχρονισμός του Συστήματος Βιβλιοθηκών ΑΠΘ στο Β' ΕΠΕΑΕΚ και αυτά θα τα πετύχουμε χρησιμοποιώντας το προσωπικό που προσλήφθηκε στο Α' ΕΠΕΑΕΚ για να κάνει καταλογογράφηση.

Απολογισμός του πρώτου ΕΠΕΑΕΚ στο Αριστοτέλειο: Αγόρασε ένα πρόγραμμα, έφτιαξε ένα δίκτυο cd-rom και μία ιστοσελίδα, έκανε πρόγραμμα εκπαίδευσης χρηστών και του προσωπικού, στελέχωσε βιβλιοθήκες και το πιο σπουδαίο ήταν η αναδρομική καταλογογράφηση με την ύπαρξη ενός καταλόγου με 700 εγγραφές.

Ποιος ο στόχος στο Β' ΕΠΕΑΕΚ; Οι οδηγίες του Υπουργείου σε ότι αφορά τους στόχους μας ήταν η συμβολή της βιβλιοθήκης στα προγράμματα σπουδών και έρευνας όλων των εκπαιδευτικών βαθμίδων. Αυτός είναι ο στόχος του Β' ΕΠΕΑΕΚ.

Τα μέσα υλοποίησης αυτού του στόχου είναι:

- 1) η υποστήριξη της ανανέωσης των προγραμμάτων των σπουδών των τμημάτων,
- 2) η δημιουργία υπηρεσιών υποστήριξης της ψηφιακής βιβλιοθήκης και
- 3) η συμπλήρωση των υποδομών.

Εμείς θεωρήσαμε ότι για να πετύχουμε αυτά, θα πρέπει να δημιουργήσουμε εκπαιδευτικά πακέτα και γκρίζα βιβλιογραφία, εννοώντας τα διδακτορικά και τις διπλωματικές. Στη Β' δράση για τη δημιουργία υπηρεσιών υποστήριξης ψηφιακής βιβλιοθήκης, δημιουργούμε υπηρεσία πληροφόρησης (on-line reference desk), αναδιοργανώνουμε την ιστοσελίδα μας και δημιουργούμε καινούριες ψηφιακές βάσεις δεδομένων.

Στη συμπλήρωση υποδομών, είναι η σύνταξη ενός ενιαίου οργανωτικού και διοικητικού πλαισίου των βιβλιοθηκών του ΑΠΘ, η ολοκλήρωση της αναδρομικής καταλογογράφησης και η συνεχής εκπαίδευση.

Έτσι αποφασίσαμε τη δημιουργία μιας μονάδας συντονισμού και πληροφόρησης. Εδώ θα 'θελα να πω ότι επειδή στο Α' ΕΠΕΑΕΚ είχαμε τόσο το ΕΠΕΑΕΚ, όσο και την κανονική λειτουργία της βιβλιοθήκης, προσπαθήσαμε να δέσουμε αυτά μεταξύ τους, να μην είναι πια ΕΠΕΑΕΚ και η υπόλοιπη βιβλιοθήκη. Θέλαμε να γίνουν κοινές υπηρεσίες, να θεωρηθούν ένα πράγμα. Αυτό έκανε πολύ δύσκολη τη δουλειά και ανάμεσα στο προσωπικό. Με διαχωρισμούς, προσπαθήσαμε λοιπόν να το ξεπεράσουμε και να δέσουμε τις υπηρεσίες.

Πρέπει να πω ότι παρόλο που η συνεργασία μας με τον κ. Μανωλικά είναι καταπληκτική, βοήθησε πολύ και ο πρόεδρος εποπτείας των βιβλιοθηκών Δημήτρης Βλάχος, ο οποίος βγήκε σε σύνταξη την 1^η Αυγούστου, έτσι ώστε όλα αυτά που φτιάχνονται από το ΕΠΕΑΕΚ, να δεθούν μέσα στις υπηρεσίες των βιβλιοθηκών, ώστε να ζήσουν και μετά το ΕΠΕΑΕΚ.

Η καινούργια μονάδα συντονισμού και πληροφόρησης που φτιάχνεται, έχει στόχο να υλοποιήσει το έργο και να πλαισιώσει τις νέες υπηρεσίες, να γίνει μια λειτουργική ενοποίηση των υπηρεσιών, να υπάρχει μια ενιαία κάρτα χρήστη για όλες τις βιβλιοθήκες του ΑΠΘ, γιατί τώρα έρχεστε π.χ. στο Φυσικό, σας δίνουμε μια κάρτα και μετά αν πάτε σε άλλο τμήμα δε θα δεχθούν την ίδια κάρτα. Αυτό είναι απαραίτητο.

Στοχεύει επίσης και στη δημιουργία 5 περιφερειακών μονάδων πληροφόρησης. Όταν λέμε κάτι τέτοιο εννοούμε ότι επειδή το ΑΠΘ έχει μεγάλο πρόβλημα στους χώρους του να συγκεντρώσει τις βιβλιοθήκες του και πιο μεγάλο πρόβλημα ότι δε μας βοηθάει η νομοθεσία, τουλάχιστον θα στήσουμε μέσα στις

υπάρχουσες βιβλιοθήκες κέντρα πληροφόρησης και σιγά-σιγά θα καταλήξουν αυτές να είναι η πηγή απ' την οποία θα παίρνουν πληροφορίες οι χρήστες.

Στο μόνο μέρος που φτιάξαμε μια βιβλιοθήκη είναι η Φιλοσοφική σχολή, η οποία άρχισε τώρα και έχουν στηθεί εκεί όλα τα περιοδικά της Φιλοσοφικής σχολής που έχει 10 βιβλιοθήκες και θέλω να πιστεύω ότι θα καταλάβουν οι καθηγητές ότι όλο το υλικό πρέπει να συγκεντρωθεί εκεί.

Τα πακέτα εργασίας που έχουμε στο έργο για την επίτευξη αυτών των στόχων είναι: α) η τεχνική υποστήριξη από την οποία πάσχαμε γιατί οι πληροφορικοί που προσλήφθηκαν στο Α' ΕΠΕΑΕΚ φύγανε, β) η σύνταξη ενιαίου οργανωτικού και διοικητικού οργανισμού των βιβλιοθηκών. Μας πήρε ένα χρόνο για να φτιάξουμε ένα νέο κανονισμό, γιατί προσπαθήσαμε να τον βγάλουμε μέσα από συνεργασία με μόνιμους βιβλιοθηκάρους του Αριστοτελείου και με εκείνους που δουλεύουν στο ΕΠΕΑΕΚ. Ο κανονισμός ψηφίστηκε από τη Σύγκλητο τον περασμένο Ιούλιο στην τελευταία συνεδρίαση και μέσα από αυτόν τον κανονισμό, μιλάμε για μια ενιαία κάρτα για όλο το πανεπιστήμιο, για ενιαίους κανόνες, τον ίδιο χρόνο θα γίνεται ο δανεισμός, κοινά πρόστιμα, όλα κοινά έστω και αν το υλικό θα 'ναι διάσπαρτο στις βιβλιοθήκες.

Επίσης μιλάμε και για τις τμηματικές βιβλιοθήκες δηλ. σαν αυτό που βλέπουμε στο εξωτερικό, scientist school, library κλπ.

Όσον αφορά στο πακέτο εργασίας 3, αναφέρεται στην αναδρομική καταλογογράφηση σπάνιων συλλογών που ήταν θαμμένες στα υπόγεια της κεντρικής βιβλιοθήκης και επιτέλους θα βγουν στην επιφάνεια.

Πακέτο εργασίας 4: Αναδιοργάνωση του δικτυακού τόπου. Ο στόχος είναι η δημιουργία, η ανανέωση του δικτυακού τόπου για την ενίσχυση και διευκόλυνση κάθε δραστηριότητας στο ηλεκτρονικό περιβάλλον των βιβλιοθηκών, προμήθεια λογισμικού για ενοποίηση της πρόσβασης σε ηλεκτρονικές βιβλιογραφικές πηγές, on line καταλόγους κοινού, ιδιωτικές βάσεις δεδομένων.

Με την προίκα της οριζόντιας δράσης έχουμε πολλές πηγές, εφτά χιλιάδες περιοδικά της οριζόντιας δράσης, βάσεις βιβλιογραφικές όπως π.χ. το web of science. Φτιάχνουμε βάσεις μόνοι μας με τις ψηφιακές βιβλιοθήκες, τα βάζουμε με links μέσα στη σελίδα μας, ο χρήστης όμως δεν ξέρει πού να βρει την πληροφορία που θέλει να κοιτάξει. Και όλες οι έρευνες δείχνουν ότι στις βιβλιοθήκες του εξωτερικού ο χρήστης, από τη στιγμή που θα βρει κάτι που περίπου τον βολεύει, δε θα ψάξει πάρα πέρα και συνήθως δε βρίσκει τελικά αυτό που του χρειάζεται. Πρέπει να δώσουμε επομένως στους χρήστες ένα εργαλείο που συνδέει όλα αυτά.

Το ΑΠΘ έκανε μια μεγάλη επένδυση αγοράζοντας ένα πρόγραμμα, το οποίο δίνει την ευκαιρία στο χρήστη να ψάξει σε πολλαπλές ηλεκτρονικές διευθύνσεις απλά με ένα keyword και να ψάξει συγχρόνως στον κατάλογο της βιβλιοθήκης και σε όλα τα περιοδικά και στις βιβλιογραφικές ή ψηφιακές βάσεις που πιθανώς έχουν τα ιδρύματα. Από τη στιγμή επίσης που θα βρει μια βιβλιογραφία, με το πρόγραμμα που έχουμε με την τεχνολογία «OpenURL», θα υπάρχει ένα κουμπάκι που με το που κάνεις κλικ σε πάει αμέσως εκεί που θες. Αυτός είναι ένας τρόπος να αξιοποιήσουμε αυτά που αγοράζουμε και πολλές φορές οι χρήστες μας χάνονται, προσπαθώντας να βρουν την πληροφορία που χρειάζεται.

Στο ΑΠΘ υπάρχει το «news global» μετά από εξαντλητική έρευνα αγοράς. Υπηρεσίες πληροφόρησης: Αυτό ήταν το βασικό έλλειμμα του ΑΠΘ. Προσπαθούμε οι υπηρεσίες να φτιάχνονται ηλεκτρονικά.

Η μονάδα αυτή που στήνουμε της on-line πληροφόρησης αποτελεί το εστιακό σημείο εξυπηρέτησης των πληροφοριακών αναγκών όλων των χρηστών του ΑΠΘ. Παίζει καθοδηγητικό ρόλο, βοηθώντας όλους τους χρήστες στην πλοήγηση τους

ανάμεσα στην πληθώρα των πληροφοριών του διαδικτύου, ενώ συλλέγει όλα τα στατιστικά στοιχεία χρήσεως των βιβλιοθηκών. Οι προσφερόμενες υπηρεσίες είναι η βιβλιογραφική έρευνα στις πηγές του ΑΠΘ, πηγές στο διαδίκτυο, δανεισμός και πληροφόρηση on line.

Λίγο πολύ όλα τα πανεπιστήμια έχουν μια υπηρεσία που στέλνει ένα e-mail και σου απαντάνε, οπότε θεωρούν ότι εξυπηρετούν on line. Ζώντας αυτά τα 4 χρόνια της συνεργασίας, πιστεύω ότι στην Ελλάδα αν συνεργαζόμασταν στο κομμάτι το πληροφοριακό θα μπορούσαμε ο ένας να συμπληρώσει τα κενά του άλλου. Εγώ είμαι π.χ. είμαι δυνατή στις θετικές επιστήμες; Βοηθάω τα άλλα πανεπιστήμια που είναι δυνατά σε κάποια άλλη θεματική περιοχή. Έτσι, γραφήκαμε στο Question Point, μια συνεργατική προσπάθεια που ξεκίνησε με τη Library of Congress.

Ο λόγος που το επιλέξαμε εμείς είναι ότι δημιουργείται μια γνωσιακή βάση δεδομένων (knowledge base) στις ερωτήσεις και τις απαντήσεις ώστε αν έχω χάσει χρόνο να απαντήσω μια περίεργη ερώτηση, δεν θα την χάσω καθώς θα βρίσκεται οργανωμένη σε ένα αρχείο και έτσι μπορώ στο μέλλον να τη χρησιμοποιήσω αν την χρειαστώ. Το ΑΠΘ αποφάσισε να εξυπηρετεί μια μόνο στενή θεματική περιοχή, γιατί εκτός Ελλάδας δεν είμαστε ακόμα έτοιμοι να εξυπηρετούμε πολλούς χρήστες. Έτσι αποφασίσαμε να εξυπηρετούμε μόνο το κομμάτι της νεοελληνικής ιστορίας και θα δεχόμαστε 5 ερωτήσεις τη βδομάδα από βιβλιοθήκες του εξωτερικού.

Αυτό που θα ήταν σπουδαίο όμως, θα ήταν να γραφτούν και άλλοι συνδρομητές στη χώρα, ώστε να χτίσουμε ένα δίκτυο συνδρομητών. Αυτός είναι και ο βασικός στόχος μας.

Δημιουργία Εκπαιδευτικών Πακέτων

Αυτό είναι και το βασικότερο πακέτο μας, που μπορεί να 'ναι το έκτο, αλλά είναι το πιο σημαντικό, καθώς όλα τα υπόλοιπα πακέτα φτιάχνονται για να υποστηρίξουν αυτό. Μέχρι τώρα, όπως μας είπε και ο κ. Τσελές νωρίτερα, η εκπαιδευτική διαδικασία στηριζόταν στις παραδόσεις μαθημάτων και στα εργαστήρια. Οι σπουδές συνεχίζουν να στηρίζονται στο ένα και μοναδικό σύγγραμμα. Ο θεσμός της πολλαπλής βιβλιογραφίας δεν απέδωσε τα αναμενόμενα. Ο ρόλος των βιβλιοθηκών στο ουσιαστικό μέρος της εκπαιδευτικής διαδικασίας εξακολουθεί να είναι περιφερειακός.

Όταν λέμε εκπαιδευτικά πακέτα, εννοούμε τη συστηματικοποίηση του εποπτικού και συνοδευτικού υλικού της διδασκαλίας σε ενιαία ηλεκτρονική βάση, που θα χρησιμοποιείται από έναν όσο το δυνατόν μεγαλύτερο αριθμό χρηστών. Σκοπός είναι η αναβάθμιση του επιπέδου συνεργασίας των βιβλιοθηκών με τις υπόλοιπες δομές και τους μηχανισμούς του πανεπιστημίου, η συμβολή στην τεχνολογική αναβάθμιση του εκπαιδευτικού μηχανισμού, η ουσιαστική συμβολή της βιβλιοθήκης στα προγράμματα σπουδών και έρευνας, η συστηματικοποίηση σε ενιαία βάση δεδομένων της παροχής βοηθητικού υλικού.

Οι στόχοι είναι παροχή στους φοιτητές από το διδάσκοντα on line υλικού συνεχώς, που είναι επίκαιρο, βοηθητικό και υποστηρικτικό στο μάθημα, εισαγωγή και ενθάρρυνση της πολλαπλής βιβλιογραφίας με απώτερο σκοπό την ελάττωση ή κατάργηση του μοναδικού συγγράμματος, παροχή δυνατότητας επαφής διδάσκοντα και διδασκόμενου μέσω ιστοσελίδας, αποτελεσματική διεξαγωγή έρευνας στη βιβλιοθήκη, υποστήριξη της διδασκαλίας με τη χρήση της ιστοσελίδας και διασύνδεση των προγραμμάτων σπουδών με τη βιβλιοθήκη. Στα πιο πολλά ιδρύματα τη δουλειά αυτή την ανέλαβαν τα προπτυχιακά προγράμματα σπουδών. Στο ΑΠΘ, όταν σχεδιάζαμε να υποβάλλουμε αιτήσεις για τα προπτυχιακά προγράμματα σπουδών, έγινε μια οριζόντια δράση μέσα στο ΑΠΘ, καθώς και μια επιτροπή με

αυτούς που θα κάνανε αιτήσεις για χρηματοδότηση για τα προπτυχιακά προγράμματα σπουδών και με τη βιβλιοθήκη. Τελικά συμφωνήθηκε ότι η βιβλιοθήκη θα αναλάβει την οργάνωση και την υποδομή για τα εκπαιδευτικά μαθήματα και θα παίζει βοηθητικό ρόλο. Εφόσον έχει η βιβλιοθήκη την υποδομή, τελειώνοντας το ΕΠΕΑΕΚ θα υπάρχει υποστήριξη, γιατί οι βιβλιοθήκες θα υπάρχουν και μετά τα ΕΠΕΑΕΚ. Δυστυχώς πολλά προγράμματα ξεκίνησαν πολύ φιλόδοξα, τελειώνοντας όμως οι χρηματοδοτήσεις χάθηκαν, οι βιβλιοθήκες όμως ήταν, είναι και θα είναι, έστω κι αν αλλάζει ο ρόλος.

Το ΑΠΘ, επειδή είναι ένα μεγάλο πανεπιστήμιο από άποψη όγκου, δεν στηρίχθηκε σε έτοιμα δωρεάν προγράμματα, αλλά αγόρασε το ένα από τα δύο εμπορικά πακέτα που ξεχωρίζουν παγκόσμια, για να ξεκινήσει σωστά, διότι θα γίνει μια πολύ μεγάλη επένδυση υλικού, ώστε να μην βρεθούμε όπως όταν είχαμε πρωτοξεκινήσει τον αυτοματισμό που ο καθένας έφτιαχνε από ένα πρόγραμμα και χάσαμε πολύ χρόνο και χρήμα, μέχρι να συνειδητοποιήσουμε ότι έπρεπε να αγοράσουμε εμπορικά πακέτα.

Ψηφιοποίηση: Γίνεται για εκπαιδευτικούς, ερευνητικούς, πολιτιστικούς λόγους και για τη διατήρηση και προβολή των σπανίων συλλογών. Πιστεύουμε ότι θα βελτιώσει την εκπαιδευτική διαδικασία με ένα ψηφιακό περιβάλλον μάθησης και θα αξιοποιήσει το εκπαιδευτικό έργο, κυρίως στις θεωρητικές επιστήμες και στην ανάπτυξη πληροφοριακών πηγών στην ελληνική γλώσσα.

Προέρχομαι από το χώρο των θετικών επιστημών. Το πρώτο πτυχίο μου ήταν στη φυσική και μου πήρε χρόνο να καταλάβω, ότι η γλώσσα μας θα χαθεί αν δε βάλουμε πληροφορίες στα ελληνικά στο διαδίκτυο. Θα καταλήξουν τα παιδιά μας να τυπώνουν τα κείμενα στα αγγλικά και τα ελληνικά να γίνουν η γλώσσα της παρέας. Ούτως ή άλλως όλοι μας διαβάζουμε την επιστημονική βιβλιογραφία στα Αγγλικά. Αν δε προσπαθήσουμε να αναπτύξουμε στα ελληνικά, η γλώσσα μας όσο περνάει ο καιρός θα φθίνει και αυτό είναι πραγματικά τρομακτικό γιατί η γλώσσα μας δεν είναι τα Ολλανδικά ή άλλη γλώσσα. Εμείς σε αυτό το πακέτο επιλέξαμε το πρόγραμμα του server και ο λόγος είναι ότι μπορούσαμε να έχουμε μετα-data συγχρόνως και σε MARK και σε Dublin core, που πιστεύω ότι θα μας βοηθήσει μελλοντικά ανάλογα που θέλουμε να περάσουμε τη βάση μας.

Το ελληνικό τμήμα συγκεντρώνει τα τελευταία 20 χρόνια κριτική από 51 εφημερίδες και 28 περιοδικά, κριτική για λογοτεχνικά έργα είτε θεατρικά, είτε λογοτεχνικά. Αυτά είναι μέσα σε ένα ντοσιέ κάθε χρόνο και έχουν μεγάλη χρήση τόσο από τους φοιτητές, όσο και από τους καθηγητές μέσης εκπαίδευσης. Για την ώρα έχουμε ψηφιοποιήσει και καταλογογραφήσει περίπου 2200 άρθρα και 1400 έχουν ψηφιοποιηθεί αλλά δεν έχουν καταλογογραφηθεί. Χάσαμε πολύ χρόνο με τα προβλήματα που είχαμε σχετικά με το copyright. Όσοι ψηφιοποιούμε σχετικά νεότερο υλικό πρέπει να προσέξουμε πάρα πολύ. Ζητήσαμε άδεια από τους περισσότερους εκδότες των εφημερίδων και από τους περισσότερους την έχουμε πάρει. Μιλώ για το copyright επειδή ξεκινήσαμε τις ψηφιοποιήσεις και επειδή δυστυχώς στα ελληνικά πανεπιστήμια όσοι ασχολήθηκαν με το copyright ή ασχολούνται, βλέπουν μόνο την πλευρά των συγγραφέων και των παραγωγών του έργου και ξεχνάνε ότι υπάρχουν βιβλιοθήκες. Καλέσαμε έναν εξειδικευμένο copyright expert, ένα δικηγόρο τον κύριο Μάρκο Μαράντολα. Ο κ. Μαράντολα μας είπε ότι όλες οι βιβλιοθήκες παρανομούν κάθε μέρα και ο λόγος είναι ότι ο ελληνικός νόμος απαγορεύει το δανεισμό των βιβλίων. Ο ελληνικός νόμος λέει ότι ο χρήστης έχει δικαίωμα να φωτοτυπήσει το εξώφυλλο και όλο το βιβλίο, αρκεί να 'ναι για καθαρά ιδιωτική χρήση.

Η βιβλιοθήκη δεν έχει δικαίωμα να δανείσει βιβλία. Αλλά, αν κάποια μέρα κάποιος ο ΦΕΛ ή οποιοσδήποτε οργανισμός έρθει και κάνει έλεγχο, μπορούμε να κληθούμε να πληρώσουμε πολλά λεφτά γιατί απαγορεύεται ο δανεισμός των βιβλίων. Αυτό πρέπει να αλλάξει, γιατί δεν νοούνται βιβλιοθήκες που δεν δανείζουν βιβλία. Ο κύριος Μαράντολα έκανε μια έκθεση συγκρίνοντας τους νόμους των copyright της Ελλάδας με τις άλλες χώρες της ΕΕ και δυστυχώς αποτελούμε εξαίρεση. Ελπίζω η έκθεση αυτή να βοηθήσει πηγαίνοντας στα κατάλληλα χέρια και να αλλάξει ο ελληνικός νόμος για το copyright, γιατί ο νομοθέτης προστάτευσε το συγγραφέα και ξέχασε ότι υπάρχουν και βιβλιοθήκες.

Το επόμενο πακέτο μας είναι η γκρίζα βιβλιογραφία. Αποφασίσαμε λοιπόν ότι το ίδιο πρόγραμμα που χρησιμοποιούμε για την ψηφιοποίηση των άρθρων θα χρησιμοποιήσουμε και για τα διδακτορικά. Ήδη έχουμε 120 διδακτορικά μέσα στη βάση πλήρως καταλογραφημένα και 50 περιμένουν στην ουρά.

Το τελευταίο πακέτο μας είναι η εκπαίδευση. Η εκπαίδευση είναι δημιουργία πολιτών με πληροφοριακή παιδεία έτσι ώστε να 'ναι σε θέση να αντιμετωπίζουν τη νέα πραγματικότητα, όπου πληροφόρηση και μάθηση θα απαξιώνονται όταν δεν υπάρχει συνεχής ενημέρωση. Και η εκπαίδευση για την ώρα γίνεται με τους κλασσικούς τρόπους, δηλαδή σεμινάρια στους τουρίστες. Πέρα από αυτά, κάναμε και κάποιες αγορές υλικού, πιο πολύ για να στηρίξουμε τις θεωρητικές επιστήμες που δεν καλύπτονται από την κοινοπραξία. Επίσης, είπαμε να πειραματιστούμε με τα ηλεκτρονικά βιβλία. Αγοράσαμε με διαγωνισμό γύρω στα 400 βιβλία από τη net library, της οποίας η διαφορετικότητα είναι ότι αγοράζεις το βιβλίο, πληρώνεις 50% συν στην τιμή του εντύπου και το βιβλίο σου ανήκει για πάντα. Επίσης, μπορεί να συνεργαστεί κάποιος και με αλλά ιδρύματα και να πει «εγώ αγόρασα 400, εσύ αγόρασες 40 και μπορούμε όλοι να βλέπουμε τα άλλα βιβλία». Σημασία δεν έχει που θα είναι ο χρήστης, γιατί το βιβλίο θα 'ναι πάντα εκεί στο τερματικό του, να το δανείζεται μέσω μίας ηλεκτρονικής βιβλιοθήκης. Θα μπορούσαμε έτσι να δημιουργήσουμε μία αξιόλογη συλλογή, ξεκινώντας από 400 βιβλία και θα μπορούσαν αυτά να πολλαπλασιαστούν. Για παράδειγμα η net library έχει 50.0000 βιβλία.

Το έργο επίσης που μας απασχόλησε πολύ ήταν το προσωπικό. Παραλάβαμε 25-30 άτομα από την αναδρομική καταλογογράφηση, τα οποία είχαν χάσει το ηθικό τους, δεν ήξεραν τίποτα από τις καινούργιες τεχνολογίες και δεν ήξεραν να δουλεύουν. Στην Ελλάδα δυστυχώς δεν έχουμε κουλτούρα συνεργασίας, ο ένας τρωγόταν με τον άλλο. Έτσι καλέσαμε από το εξωτερικό ειδικούς και κάναμε σεμινάρια. Τα σεμινάρια ήταν πώς να συνεργαζόμαστε και πώς να δουλεύουμε σε ομάδες και πραγματικά ωφέλησαν πάρα πολύ. Πραγματικά έγιναν θαύματα, η δουλειά πάει πολύ καλά. Πολλά από αυτά τα παιδιά νιώθουν ότι αυτό που κάνουν αντανάκλα την προσπάθειά τους και το παίρνουν προσωπικά και το έργο προχωράει πολύ καλύτερα. Το Αριστοτέλειο είναι ένα μίνι Healink, μια μικρή κοινοπραξία μέσα από τις βιβλιοθήκες και θέλουμε να ελπίζουμε ότι, στηριζόμενοι στην παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών, φτιάχνοντας αυτές τις θεματικές βιβλιοθήκες και με τη συνεργασία και άλλων ιδρυμάτων, θα προχωρήσουμε ακόμα πιο μπροστά.